

Progetu finantziau cun su dinai de sa Regione Autònoma de Sardigna cunformas a sa L. 482/99 e a sa L.R. 22/2018

VICO MOSSA

Nasciu su 15 de su mesi de ladàmini de su 1914 a Serramanna fiat andau a bivi a Tàtari ca teniat giai bintiseti annus, a pustis de sa làurea pigada a Roma, cumentis a professori de Stòria de s'Architetura in s'Istitutu de Arti. Iat tentu comentis a maistu Arnaldo Foschini, unu de is duus babbus-meris de s'architettura pùblica italiana de su tempus paris a Marcello Piacentini. Foschini dirigiat intzandus su fràigu de sa grandu crèsia de s'Eur mentras a Filippo Figari fiant stètias fidadas is bidrieras de sa cùpula. Figari boliat tramudai Tàtari, de simpri scola de arti e mestieri in sa chi iat a essi apustis devènniu su “Règiu Istitutu de arti po sa Sardigna” e circàt intzaandus unu professori de “Disinnu professionali de Architettura e Direzioni de is laboratòrius” po ddi intregai s'incàrrigu inni. Po sa matessi cunfessionis de Figari “nemus boliat benni in Sardigna”. S'incàrrigu fiat stètiu a s'acabu propostu a su giòvanu Arch. Mossa, chi innantis iat dutadu ma apustis, prexau de s'aficu de podi torrai in Sardigna, iat acetau. Issu matessi iat contau tempus apustis: «la rugrau su Tirrenu cun s'idrovolanti de s'Ala Littoria, cun calincuna timoria po mori de sa gherra, apustis de Casteddu a Tàtari fia andau in trenu».

Architetu ativu meda, est stètiu perou fintzas grandu studiosu de sa stòria de s'architettura: a pustis de is maistus Carlo Aru, Dionigi Scanu e Salvatore Rattu, fait a ddu cunsiderai s'inghizadori de custus stùdius in s'isula. Intre is òperas suas prus de importu arragordaus:

Su Palatzu Bosazza,

Sa sedi de s'Upim (in pratza delle Demolizioni);

S'albergu “Il Gallo di Gallura” a Santa Teresa;

Villa Brower a S'Alighera;

Sa crèsia de Santu Vincenzo, a Tàtari.

Tàtari, dd'iat acòlli a bratzus abertus: bastit a pentzai chi s'Amministratzioni Comunali dd'iat cunferiu su “Candelieri d'Oro” in su 1995 mentras Serramanna, sa bidde innui fiat nàsciu, no dd'iat reconnotu in cuddu periodu onoreficenza peruna.

Sa faina culturali e sientifica de Vico Mossa non si fiat serrada sceti in Tàtari, ma fiat lòm pia in totu sa regionu Sardigna: professioneri atentu e ammaniau, iat acapiu su nòmni suu a traballus meda intre custus s'acònciu architetonicu de sa Basilica de Santu 'Ingiu a Portu Turri, su Museu Archeològicu de Sa Madalena, sa Crèsia de sa Sacra Familia a Terranoa, de San Càralu Borromeo a Casteddu e de Santu Bissenti a Tàtari e sa cuncòrdia de s'apostu de sa Sardigna a sa mostra “Itàlia 1961” a Torinu e sa progetzioni paris cun àterus espertus de su Palatzu de su Cunsillu Regionali in Casteddu.

At fintzas traballau cun “La Nuova Sardegna” e “S'Unione Sarda” e at lassau sinnus chi non si podint scantzellai in prus de s'architettura fintzas in òperas literàrias, movendi de s'arti a s'artesanìa sena scaresci sa bidde de bratzolu sua, Serramanna, in “I Cabilli” innui cun spèddiu e maladia e puru chentza de da tzitai e ndi chistionai mai po nòmni pessones e logus, acrarit fatus de sa bidde nadia. Àteras òperas dignas de nota funt stètias:

Architettura religiosa minore in Sardegna (1953);

Architettura domestica in Sardegna contributo per una storia della casa mediterranea (1985);

Dai nuraghi alla rinascita (1961),;

Architettura e paesaggio in Sardegna (1981);

Dal gotico al barocco in Sardegna (1982),;

Artigianato sardo (1983);

Vicende dell'architettura in Sardegna (1994).

Vico Mossa est mortu su 23 de Martzu 2003 a Tàtari.

A 8 annos de s'iscumparta sua su Comunu de Serramanna aprovat e tenit in su mesi de Onniasantu de su 2011 me in is localis de su Monti bèciu su cunvegnu “Vico Mossa Architetu e stòricu in sa Sardigna de su Noixentus” a incuru de su Comitau sientificu, innui funt rapresentaus su Comunu de Serramanna, is erederis Mossa, sa Facultadi de Architettura de s'Universidadi de is stùdius de Casteddu, s'Assòtziu Natzionali Tzitadi de sa Terra Crua,

s'Assòtziu Stòria de sa Tzitadi (Tzentru Internatzionali de Stùdius po sa Stòria de sa Tzitadi.
Fontis de Archìviu e Patrimòniu Architètònicu Ambientali).

De unu traballu de Pàulu Casti.